

בס"ד. שור ליום ד', ט"ו באב ה'תשמ"ב.

הנחת ה' בלתי מוגה

הנחת ה' בלתי מוגה (3) חנון בסיום מס' תעניתי [היינו, בסיום וחזותם כל דיני תעניות], לא היו ימים טובים לישראל כהמשה עשר באב

וכיום הכיפורים כו' וכן הוא אומר, צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חזונתו ובימים שמחת לבו, ביום חזונתו זה מתן חורה, היינו (יותם) שניתנו בן לוחות האהרונה, ובימים שמחת לבו זה בנינו בית המקדש, וכסיום מס' תענית שיבנה ביהמ"ק במהרן בימינו, ולכמה גירסאות נוספה בהלכותם גם חובת אמנ. וידוע דיוק רבוחינו נשיאינו נמשה ז' מדוע המשה עשר באב הוא יו"ט גדול כ"כ שלא היו ימים טובים לישראל במוהו. דהנה בפר' עץ חיים מביא סמך הי"ט דט"ו באב, שהוא משום שזהו ט"ו לחודש שבן קיימא סיחרא באשלמותו, ולכן הוא יו"ט גדול לישראל, כי ישראל מונין ללכניה. אבל עדיין אינו מובן, שהרי בכל חודש ישנו יום ט"ו שבן הלכניה הוא במילואה, ומה שעם הי"ט בט"ו באב דוקא. ועוד זאתי' חרף מלשון המשנה לא היו ימים טובים כו'. משמע שהוא יו"ט גדול גם מהרגלים, והרי ב' מהרגלים, היו"ט דהמ"א והי"ט דהג"ס, גם מה חללים בט"ו לחודש שבן קיימא סיחרא באשלמותו, ומת' מעלה ט"ו באב.

4

ובנקודת הביאור בזה, דהמעלה דט"ו באב היא משום שהוא יום ט"ו לחודש אב דוקא. דחודש אב הוא החודש (החמישי) שמזלן אר"י, ולכן ה"ה החודש שבן אר"י (החורבן) כדאי בילקוט-עלה אר"י, זה נבוכדנצר דכתיב עליה אר"י ממכלל (ומזה מובן שעד"ז הוא גם בנוגע לחורבן בית שני) במזל אר"י (חודש אב) כו', היינו שהוא חודש שבן הימה ירדה גדולה ביותר. ומכ"כ דכל ירידה היא צורך עלי', והעלי' היא לפי ערך הירידה, ולהיות שהירידה דחודש אב היא ירידה למטה מטה ביצותו, מובל, שהעלי' שאחרי השעה באב, בט"ו

- 1) תענית כו, ב. 2) שה"ש ג, יא. 3) פרש"י שם.
- 4) בכמה דפוסים המשינוהו. וכן הוא ג"כ הסיום בהגמרא בירושלמי. 5) ד"ה נחמן עת"ר בתחלתו (סה"מ עת"ר ע' רכא).
- 6) שער הגה"ש בסופו - הובא בסה"מ עת"ר שם. 7) ראש שמו"ר פט"ו, כו. זח"א ג, רע"א. ח"ב פה, א. וכו"מ. 8) סוכה ע' תל. 10) אורה נ"ר שם. סה"מ 9) סה"מ עת"ר שם, וריש ע' תל. 11) ירמ"י רמז רנט. וראה עת"ר שם (ע' רכס ואילן). 12) ירמ"י ד, ז.

- צ"ו ב משפט תפדה -

חמאה ותשובה עילאה ותשובה שלילמה וכו', באים מיד לקיום היעוד דישראל. עושי' תשובה ומיד חז' נגאלין, בגאולה האמתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש, ובעגלא דידין.

* _____

38) רמב"ם שם ה"ה.

הנחת ה' בלתי מוגה

חורבנות, הנה עי"ז יהי' נחמו נחמו עמי²², נחמה בכפליים²³, שזהו ענין עבודת התשובה שהיא כפליים לחשיה²⁴, היינו תכלית השלמות דעבודת התשובה, ועי"ז נעשה הביחוש השלטי גאון וקיים לעד ולעולם עולמים, כי ע"י עבודת התשובה בשלמות, הרי דדונות נעשות לו כזויות משם, כלשון רבינו הזקן בספר תנאי קריאת²⁵ וכי"מ, וכמבאר בתנאים שם, דמה שבחשובה דדונות נעשות לו כזויות, הוא משום דסיבת השוטה היא מהחמת שהי' למטה מטה ביותר בארץ צי' וע"י עבודתו מי, ועי"ז בא לבנה אהבה רבה כו'. ולכן ע"י עבודתו ור (עבודת התשובה בשלמות) אפשר לזקוף ולזכר ולהשתדל את הניצוצות שנפלו למטה מעד לגקו"ש, הואיל ועי"ז בא לאהבה רבה וחשיקה כו' (כמבאר בתנאי פרטי הלכות בבבא ארפ האהבה). ומכ"כ דדונות נעשות לו כזויות (כירור דגקו"ש), לכן הוא ענין נצחי וקיים לעד ולעולמי עולמים ולכן נאמר ג"כ על לעי"ז את רוח הטומאה אע"כ מן הארץ, ומתה ה"א דמעה מעל כל פנים²⁶, וכי בגמר ושלמות הכירויים ע"י השוטה שלמה ועבודה שלמה בכל האופנים, אחרי שערר כבר את הירידה, והי' פחותה והי' ירודה, תחבט לגמרי כל מצאיות הלע"ז, וגם מביאר בכ"מ²⁷ בבבא ארפ מעלה הבע"ז על היריק, דאף שהצדיק מימיו לא חטא ולא פגם ולא עבר אה' הדרך, ותמיד הגיע לשלמותו, מ"מ עדיין אין יודעים מה הי' לו איילת ה'י המעדיד אותו בנסיון כזה כמו שעבר הבע"ז. משא"כ הבע"ז שעבר כל זה הרי זה נעשה ענין נצחי וקיים. וזוהי מעלה הגבוהה השלישי לגבי ביהמ"ק השני ואפילו לגבי ביהמ"ק הראשון שהיו בו ה'ה' דברים שחסרו בב"ח שני, משום שתל"י בבית השלישי הואי אחרי הירידה דזמן הגלות כו', שדוהי מעלה עבודה התשובה, ומשיח אתה לאתבא צדיקא בת יונתא²⁸

ולבבאור -

- (20) סנהדרין ק"ז, ב. וראה אה"ח שם (הני"ל בה"ע 5) ע' א"ג. (21) ישעי' מ' א. (22) איכ"ר ספ"א. ילי"ש ישעי' רמז תמה. (23) ראה אה"ח ספ"ט. לקו"ח שיש סה' ג. דרמ"ז לח' ב' ואילך. וראה גם שמו"ר רפמ"ו. (24) יומא פו' ב. (25) פ"ז (יב, א). (26) ראה תניא שם. (27) זכרי' יג, ב. (28) ישעי' כה"ה. ה. (29) שמונה פרקים להרמב"ם פ"ו. ורא"ה רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד. (30) ראה גם לקו"ח ח"ט ע' 61 ואילך. (31) יומא כא, ב. וראה לקו"ח ר"ה נד, ג. ר"ה נחמו תרכ"ו בסופו. (32) הובא בלקו"ח שמע"צ צב, ב. ועוד. וראה זח"ג קנג, ב.

תנתת ה' בלתי מוגה

באב, היא למעלה מעלה ביותר, עד למעלה מכל גדר מדידה והגבלה. והגם דשלמות הלכנה בט"ו בחודש שבב"ל חודש היא בשלמותה, וכי"ן שישראל דומין ללבנה, הרי זה שהלבנה אינה בשלמותה מורה שגם ישראל הם במעמד ומצב שאינם בתכלית השלימות, וא"כ הרי העל"י שלא"ז בט"ו לחודש היא על"י שאחרי הירידה. ואת"מ אינה דומה הירידה שבב"ל חודש כולל החדשים ניסן (שבז' גולגולת) וחדש (שבו גה"ס) ה"ד במוקדש"ו, חורב"ב המקדש. ומזה מובא כו' שנתחלה ה"ד כשקיימא סוה"א באשלמותה, גם היא על"י שלא בערך, אפילו לגבי העל"י שבשאר החודשים¹⁵.

ויש לומר, שזהו הטעם למה שמסיימים בגמרא שיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו, ולכמה גירסאות מסיימים ג"כ (כני"ל) בתנאי אמר, שפירושיה שזהו ענין נצחי וקיים לעד ולעולמי עולמים, משום שעל"י זו שבט"ו באה קשורה עם הירידה (תשעה באב) וכי"ן שהירידה בט"ו היא כחורב"ב ביהמ"ק, הרי העל"י היא כשיבנה ביהמ"ק ובאופן של אמר כו', שהוא נצחי וקיים לעד ולעולמי עולמים.

וכי"ן הענין הואי, דהנה ביהמ"ק הראשון שנבנה ע"י שלמה שגם הוא הי' בלתי קיימא סוה"א באשלמותה, כדאי במדרש שדור הי' דור הי"ד ושלמה הי' דור הש"ן, סוה"א באשלמותה. וכדכתיב: וישב שלמה על כסא הו"י, מ"מ הי"ז חכ"י השלימות של עבודת ה' תצדיקתם, שנתה ריק העבודה דתמידים כסדרם. וגם ביהמ"ק השני שהי' ע"י תשובה מ"מ לא הי' בזה חכ"י השלימות דעבודת התשובה. משא"כ לע"ל שבא ע"י הירידה שנתשעה באב, שהי' בכה תכנה¹⁶ ב' פעמים על ב' הירידות -

חורבנות -

- (13) ראה מקומות שנסמנו לעיל בהערה 7. 14) נוסח תפילת מוסף לשלש רגלים. (15) ראה גם ר"ה ושנתים לבניך - אור ליום ועש"ק פ' ואתחנן, ט"ו באב ה'של"ח. (16) ראה זח"ג רע"א. א. ביאור"ז להצ"צ לזה שם (ע' תקעה). אה"ח עקב ע' תקיע' ואילך. וראה גם ד"ה גדול העונה אמר - י"א ניסן ה'תשכ"ב. (17) ראה סה"מ עמ"ר שם קלא. ר"ה נחמו תרכ"ו. (18) דה"א כט, כג. (19) איכה א, ב.

תנתת ה' בלתי מוגה

יהי' כ"פ י"ה⁵⁰, דיחוד חו"ב הוא יחוד תמידיות, תריץ רעין דלא מתפרש⁵², משא"כ יחוד זר"ן, ולעיל ייהי' גם היחוד דחו"ן (בריורשלים של מטה ובריורשלים של מעלה) עי"ד שהוא ענה וחו"ב. וזהו ביום ההוא יהי' י"פ יו"ה. ועד שיהי' חו"ב אחר ושמן אחד, כשאני נכתב כך אני נקרא⁵³, וכמוהו בספר ההלכות של הרמב"ם⁵⁴ בחור הלכה ופס"ד, שאז אהפוך על עמי שפה ברורה לקרוא כולם בשם חו"י לעבדו שם אחד⁵⁵, והיתה לה' המלוכה⁵⁶, שזהו ענין כשאני נכתב כך אני נקרא בכל העולם כולו, במהרה בימינו ממש ונסיונו מסכה תענית (במשנה) שיכונה בה"פ' במהרה בימינו אמן.

* _____

50) לקו"ת להאר"ז זכרי' עה"פ. 51) ראה לקו"ת במדבר ז', ד. שבת שובה פז, ג. אוה"ת חבוא ע' חחשי ואילן. וראה גם אוה"ת וסה"מ עה"ל (ע' רלא) תנייל בהערה 5. 52) ראה זח"ג ד, א. א. 53) פסחים נ, א. 54) הל' מלכים ספ"א. 55) צפני' ג, ט. 56) עובד' א, כא.

תנתת התי' בלתי מוגה

ר' יצחק אור הירידה שהיתה בתשעה באב והעלי' שאח"כ, הנה מה שהיה דוקא בתשעה, הוא משום שע"י החורבן פגעו בכל כולו בהענין דעשר ולא תשעה⁵⁷, ובמקום זה נשאר רק תשע, היינו שמסרה ספיה אחת מה"ס דקדושה. וזהו שא"כ אינה שבה ביד אמה הוא כ' תיבות, אי בה' (כפי שאומרים בפירושים), ר"א"י הוא מה שה"ס עולם באליה ועי"ז בה"י (כה שהיא ספירה המלכות⁵⁸ ישבה ביד, שהרי רגלי' יורדות כו', ששכנתה היא בגלות⁵⁹ יחד עם כל ישראל⁶⁰, ונע"י ירידה זו שהיא ירידה גדולה ביותר, הנה גם העלי' היא שגולה ומה' הנה העלי' לבתי א"י (ד' ימים) ומה' שהיא אחת ספירה אחת הנה העלי' היא שעול' ים למד' גהר"א⁶¹ בה"י אחד עשר, דקא' על ספירה אחת⁶², ובה גרמ' הנה בסיו' באב, ה"ז באשלמותה היינו השלימות שבספירת חמתי, בהי' עתיק, עד לפיכך עתיק, וכתבנואל שלפני' והובא בכ"מ בחסידות⁶³, שכל העליות השלמות, מגיעות רק בבתי' חיצונות עתיק, משא"כ לעיל תהי' העלי' פנימית עתיק. וכסיו' כ"ס תענית במגמל⁶⁴, שלעיל יאמר הנה אלקינו זה גו' (הה"י קו"ת בגמרא⁶⁵, גילוי בהי' פנימיות עתיק⁶⁶ (באופן שצ"ל גילוי בבתי' זו).

וזהו מ"ש⁶⁷ והי' הוי' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהי' הוי' גו' דאיך והי' אלא לשון שמהה⁶⁸, ולפיכך תיבת היינו' משום שהשמה היא ע"י ענין המטה, למעשה יד'י' חסד⁶⁹, ונקבה חסד גברי', ועד שמסיימים ביום ההוא יהי' -

33) סה"מ עה"ל שם ע' רכט 34) ספר יצירה פ"א מ"ד.
 35) אוה"ת שם ע' א"א. סה"מ עה"ל שם. 36) ראה פריס שער"כ בערבן. 37) משל' ה, ה. וראה אוה"ת עה"פ (ני"ר ע' חסד ואילן). 38) ראה מגילת כ"ס, א. א. 39) ראה לקו"ת מסעי צה, ג. ובב"מ. 40) שער הק"ש פס"ו. 41) לקו"ת שה"ש בסופו. וראה סה"מ ה"ש"ה ע' 49 ובהנמלך שם.
 42) ל"א, א. א. 43) ישעי' כה"ט. 44) ראה חו"א בשלה סג, ד. חרומה פ, א. א. לקו"ת שה"ש ג, ב. 45) זכרי' יד, ט.
 46) ראה ב"ר פמ"א, ב. ויק"ל פיי"א, ז. ועוד. 47) ראה לקו"ת ראה ל, ד. אוה"ת ויאא כרך ה' חתנד, א. ראה ע' תראס. ג"ר כרך ב' ע' תשבת. חסד. 48) איוב יד, טו.
 49) ירמ"י לא, כב.

תנתת התי' בלתי מוגה

(7)